

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”
Факультет природничих наук
Кафедра садово-паркового господарства та екології

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

«ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Освітня програма	Екологія
Форма навчання	Денна/заочна
Розробники	<p>Попов Євген Вадимович – доктор технічних наук, професор, професор кафедри садово-паркового господарства та екології Портфоліо: http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/popov_e.pdf</p> <p>Петренко Сергій Віталійович – кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри садово-паркового господарства та екології Портфоліо: http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/petrenko_s.pdf</p> <p>Тупіков Андрій Ігорович - кандидат біологічних наук, старший викладач кафедри садово-паркового господарства та екології. Портфоліо: http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/resume_tupikov.pdf</p> <p>Блінкова Олена Ігорівна - доктор біологічних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри садово-паркового господарства та екології. Портфоліо: http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/blinkova_o.pdf</p> <p>Коробкова Ганна Володимирівна - кандидат географічних наук, доцент кафедри садово-паркового господарства та екології. Портфоліо: http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/korobkova_g.pdf</p>
Контактна інформація	<p>Попов Євген Вадимович – e-mail: zhenya.popov.46@gmail.com</p> <p>Петренко Сергій Віталійович – e-mail: glabraherniaria@gmail.com</p> <p>Тупіков Андрій Ігорович - e-mail: a.i.typicov@gmail.com</p> <p>Блінкова Олена Ігорівна - e-mail: elena.blinkova@gmail.com</p> <p>Коробкова Ганна Володимирівна – e-mail: korobkova.ann@gmail.com</p>
Курс	четвертий
Семестр	восьмий
Обсяг дисципліни	1,5 кредитів ECTS / 45 годин.
Форма контролю	Підсумкова атестація (8 семестр)
Мова викладання	Українська
Анотація	Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності результатів навчання здобувачів вищої освіти вимогам освітньої програми. Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Статуту Луганського національного

	університету імені Тараса Шевченка та Положення про організацію освітнього процесу в ЛНУ імені Тараса Шевченка. Університет на підставі рішення екзаменаційної комісії присуджує особі, яка успішно виконала освітню програму на певному рівні вищої освіти, відповідний ступінь вищої освіти та присвоює відповідну кваліфікацію.
Мета та завдання дисципліни	<p>Кваліфікаційна робота бакалавра демонструє:</p> <ul style="list-style-type: none"> – якість засвоєних знань з відповідної освітньо-професійної програми; – здатність самостійного осмислення проблеми, творчого її дослідження; – здатність визначати актуальність, мету та задачі дослідження; – здатність застосовувати сучасні методи для отримання та аналізу емпіричних даних; – уміння збирати, аналізувати та систематизувати наукові, – нормативно-правові джерела, вести бібліографічний пошук із застосуванням сучасних інформаційних технологій; – уміння оформляти результати наукових досліджень відповідно до сучасних вимог..
Очікувані результати навчання	<p>Успішна реалізація завдань освітнього компонента забезпечує формування ряду загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей:</p> <p>Інтегральна компетентність:</p> <p>ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності (ЗК):</p> <p>ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.</p> <p>ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Фахові компетенції</p> <p>ФК 1 Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування</p> <p>ФК 2. Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук.</p> <p>ФК 11. Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.</p> <p>ФК 12. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем</p> <p>Програмні результати навчання.</p> <p>ПР 03. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.</p> <p>ПР 13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.</p> <p>ПР 14. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.</p> <p>ПР 15. Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні</p>

	наслідки впровадження екологічних проєктів.
Передумови вивчення дисципліни	Комплекс професійних освітніх компонентів освітньої програми «Екологія», виконання та передзахист із позитивною оцінкою кваліфікаційної бакалаврської роботи на кафедрі.
Форми, методи викладання та навчання	Відкритий захист кваліфікаційної роботи перед членами екзаменаційної комісії.
Обладнання	Ноутбук, проєктор, екран мобільний, програмне забезпечення Windows 10, Office 365
Діяльність здобувача	<ul style="list-style-type: none"> – презентація результатів кваліфікаційної роботи перед членами екзаменаційної комісії; – відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії
Забезпечення виконання принципів академічної доброчесності	Здобувачі вищої освіти несуть персональну відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності в курсових і випускних кваліфікаційних проєктах (роботах). Відповідальність за порушення академічної доброчесності регулюють «Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» та затверджена процедура: http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/poloj_akadem_dobro_nov2020_2.pdf http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/5_1_protos_zabezpe_yakist_osvita_2020.pdf
Feedback курсу	Зворотній зв'язок здійснюється на основі чату, системи повідомлень на сторінці ОК на освітньому порталі ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка та опитування здобувачів гарантом освітньої програми https://docs.google.com/forms/d/17XeHhln736K_slmxFe9bTYKoACwpZFw1gLIVFTysiLM/edit?ts=62037774

Етапи проведення атестації здобувачів вищої освіти

Перед захистом випускної кваліфікаційної роботи випускова кафедра подає до екзаменаційної комісії (далі ЕК):

- виконану здобувачем вищої освіти випускну кваліфікаційну роботу із записом на ній висновку випускової кафедри про допуск роботи до захисту (за результатами попереднього захисту);

- письмовий відгук наукового керівника з характеристикою наукової цінності роботи й діяльності здобувача вищої освіти під час виконання ним випускної кваліфікаційної роботи;

- письмову рецензію на випускну кваліфікаційну роботу;

- інші матеріали, які характеризують наукову та практичну цінність виконаної випускної кваліфікаційної роботи: друковані статті за темою роботи, документи, що вказують на її практичне застосування, макети, зразки матеріалів, виробів та ін.

До ЕК перед початком її роботи подають мотивоване подання випускової кафедри, оформлене в установленому порядку:

- щодо надання рекомендації про видачу дипломів з відзнакою;

- про надання рекомендації щодо публікації та/або впровадження результатів наукових досліджень;

Рішення кафедри, прийняті після початку роботи відповідної ЕК, правових наслідків не мають.

Засідання ЕК є відкритими та проходять за участю більше ніж половини її складу й за умови обов'язкової присутності голови ЕК.

Засідання ЕК оформляють протоколом. Тривалість засідання не має перевищувати шести академічних годин на день.

Тривалість захисту випускної кваліфікаційної роботи одного здобувача вищої освіти зазвичай не має перевищувати 30 хвилин.

Для розкриття змісту випускної кваліфікаційної роботи здобувачеві вищої освіти надають до 15 хвилин.

Після доповіді здобувач вищої освіти відповідає на запитання членів ЕК.

Запитання можуть стосуватися теми виконаної роботи або мати загальний характер – у межах дисциплін спеціальності та спеціалізації (освітньої програми), які здобувач вищої освіти опановував в університеті.

З дозволу голови ЕК запитання можуть ставити всі присутні на захисті. Після відповідей на запитання зачитують відгуки наукового керівника та рецензента (особисто вони або один із членів ЕК).

Завершується захист відповіддю здобувача вищої освіти на висловлені у відгуках зауваження.

Оцінювання результатів захисту випускної кваліфікаційної роботи

Максимальна кількість балів, що здобувач вищої освіти може отримати за опанування освітнього компонента, дорівнює 100 (100%).

Оцінюючи випускну кваліфікаційну роботу, беруть до уваги рівень теоретичної, наукової та практичної підготовки здобувачів вищої освіти, презентаційний матеріал на захисті кваліфікаційної роботи, уміння доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.

Відповідність оцінок за різними системами (100-бальна система, ECTS, 4-бальна національна система) наведено в таблиці:

Вважається що студент опанував освітній компонент у тому разі якщо набрав більше 50 % балів.

Оцінюючи випускну кваліфікаційну роботу, беруть до уваги рівень теоретичної, наукової та практичної підготовки здобувачів вищої освіти. Оцінки захисту випускної кваліфікаційної роботи виставляє кожен член ЕК.

Рішення ЕК про оцінку знань здобувачів вищої освіти та про присвоєння їм кваліфікації і видання дипломів (установленого зразка чи з відзнакою) ухвалюють на закритому засіданні ЕК відкритим голосуванням більшістю голосів членів ЕК, які брали участь у її засіданні.

За однакової кількості голосів голос голови ЕК є вирішальним.

Повторний захист випускної кваліфікаційної роботи з метою підвищення оцінки не дозволяється.

Здобувачам вищої освіти, які отримали позитивні оцінки за захист кваліфікаційної роботи, рішенням ЕК присуджують ступінь вищої освіти, присвоюють кваліфікацію відповідно до освітньої програми й видають диплом (установленого зразка або з відзнакою).

Рішення щодо видачі здобувачеві вищої освіти диплома з відзнакою ухвалює ЕК за результатами атестації та з урахуванням усіх наданих до ЕК матеріалів, які засвідчують, що навчальні й наукові (творчі) досягнення здобувача вищої освіти під час навчання за відповідним рівнем вищої освіти відповідають таким вимогам: здобувач вищої освіти отримав підсумкові оцінки «відмінно» не менше як з 75 % усіх освітніх компонентів, передбачених навчальним планом, а з інших – оцінки «добре», захистив випускну кваліфікаційну роботу з оцінками «відмінно», а також виявив себе в науковій (творчій) роботі, що підтверджено рекомендацією випускової кафедри.

Якщо захист випускної кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти або не відповідає вимогам рівня атестації, ЕК ухвалює рішення про те, що здобувач вищої освіти

не пройшов атестацію, і в протоколі засідання ЕК йому виставляють оцінку «незадовільно» (0 – 49 балів).

У випадку, якщо здобувач вищої освіти не з'явився на засідання ЕК для складання випускних іспитів або захисту випускної кваліфікаційної роботи без поважної причини, у протоколі зазначають, що він є не атестованим у зв'язку з неявкою на засідання.

Здобувачеві вищої освіти, який не з'явився на засідання ЕК з поважних причин (раптове захворювання здобувача вищої освіти, нещасний випадок, смерть близьких родичів та ін.), підтверджених відповідними документами, за рішенням голови ЕК встановлюють іншу дату складання іспиту або захисту випускної кваліфікаційної роботи під час роботи ЕК, але не пізніше ніж до завершення терміну навчання за відповідною ОП.

Здобувача вищої освіти, який отримав незадовільну оцінку на захисті випускної кваліфікаційної роботи, відраховують з університету. Йому видають академічну довідку встановленого зразка.

У випадках, коли захист випускної кваліфікаційної роботи визнано незадовільним, ЕК встановлює, чи може здобувач вищої освіти подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену випусковою кафедрою, у наступному навчальному році.

У разі виявлення фактів порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності, зокрема наявності у кваліфікаційній роботі академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, університет скасовується рішення про присудження йому ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації в порядку, установленому Кабінетом Міністрів України.

Здобувачі вищої освіти, які не захистили кваліфікаційну роботу у зв'язку з неявкою без поважних причин або отримали незадовільну оцінку, мають право на повторну (з наступного навчального року) атестацію протягом трьох років після відрахування із ЗВО (у період роботи ЕК згідно із затвердженим графіком).

Шкала оцінювання:

Національна	Відсоток	Шкала ECTS
відмінно	90 – 100%	A – кваліфікаційна робота відповідає обраній темі; виконана в установлені терміни; логічно обґрунтована структура роботи; зроблено власне оцінювання різних літературних джерел, використано сучасні методи дослідження, проведено комплексні наукові дослідження, розрахунки і на їх основі - аргументовано висновки та обґрунтовано пропозиції, якість оформлення кваліфікаційної роботи повністю відповідає рекомендаціям; доповідь під час передзахисту роботи логічна і коротка, проголошена вільно і зі знанням справи; відповіді на питання членів ЕК правильні та стислі
добре	83 – 89%	B – кваліфікаційна робота відповідає обраній темі; виконана в установлені терміни; логічно обґрунтована структура роботи, зроблено оцінювання використаних літературних джерел, самостійно проаналізовано підібраний матеріал, проведено комплексні дослідження, зроблено висновки, але вони не є достатньо аргументованими; доповідь логічна, проголошена вільно, відповіді на питання членів ЕК в основному правильні, в оформленні роботи є незначні помилки

добре	75 – 82%	С – кваліфікаційна робота відповідає обраній темі; виконана в установлені терміни; логічно обґрунтована структура роботи, зроблено оцінювання використаних літературних джерел, самостійно проаналізовано підібраний матеріал, проведено комплексні дослідження, зроблено висновки, але вони не є достатньо аргументованими; доповідь логічна, проголошена вільно, відповіді на питання членів ЕК в основному правильні, в оформленні роботи є помилки
задовільно	63 – 74%	Д - кваліфікаційна робота відповідає обраній темі; виконана в установлені терміни; логічно обґрунтована структура роботи, зроблено оцінювання використаних літературних джерел, самостійно проаналізовано підібраний матеріал, проведено дослідження, зроблено висновки але вони не є аргументованими; доповідь логічна, проголошена вільно, відповіді на питання членів ЕК в основному правильні, в оформленні роботи є помилки
задовільно	50 – 62%	Е - тема кваліфікаційної роботи в основному розкрита, але мають місце недоліки змістовного характеру, нечітко сформульована мета роботи, відсутнє власне оцінювання різних літературних джерел, в роботі є надлишок елементів описовості, добір інформаційних матеріалів (таблиці, графіки, схеми) не завжди обґрунтований, сформульовано висновки без необхідного їх обґрунтування, відповіді на питання членів ЕК переважно неточні або не вірні. Є порушення вимог щодо оформлення роботи
незадовільно	0 - 49%	FX - F - нечітко сформульована мета кваліфікаційної роботи, розділи не мають логічного зв'язку між собою. Відсутній критичний огляд сучасних літературних джерел. Аналіз виконаний поверхово, переважає описовість на шкоду системності і незадовільно глибини. Оформлення роботи не відповідає вимогам. Відповіді на питання членів ЕК не вірні.

Список рекомендованої навчальної літератури.
Основна навчальна література

1. Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи бакалавра (для здобувачів освітньої програми «Екологія», галузі знань 10 Природничі науки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти) / укл.: Н. Ю. Мацай, Є. В. Попов, С. В. Петренко, Ю. В. Гаврилук, О. П. Губська, К. С. Березенко. Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. 50 с.
2. Методологія та організація наукових досліджень (в екології): підручник/ М.О. Клименко, В.Г. Петрук, В.Б. Мокін, Н.М. Вознюк. – Херсон: Олді-плюс, 2012. – 474 с.
3. Методологія та організація наукових досліджень в екології: Практикум / Н.О. Зоріна. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ. – 2017. 40 с.
4. Адаменко О. М. Методологія та організація наукових досліджень в екології: підручник /О. М. Адаменко, Н. О. Зоріна. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2015. – 173 с.

5. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.
6. Калінін М.І., Єлісеєв В.В. Біометрія: Підручник для студентів вузів біологічних і екологічних напрямків. - Миколаїв: Вид-во МФ НаУКМА, 2000. - 204 с

Інформаційні ресурси

1. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/>- Офіційний сайт Верховної Ради України
2. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text> – Закон України про наукову і науково-технічну діяльність;
3. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3322-12#Text> - Закон України про науково-технічну інформацію;
4. <http://www.nbuv.gov.ua/node/554> – електронний каталог Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського;
5. <http://www.udcsummary.info/php/index.php?lang=uk&pr=Y> – WEB сайт УДК
6. <http://www.menr.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства екології України.
7. <https://www.eco-lugansk.gov.ua>– сайт Департаменту комунальної власності, земельних, майнових відносин, екології та природних ресурсів Луганської області
8. <https://www.lg.dei.gov.ua/> – сайт Державної екологічної інспекції у Луганській області
9. <https://redbook-ua.org/> - Червона книга України
10. <http://www.ecoleague.net> – сайт Всеукраїнської екологічної ліги
11. <http://do.luguniv.edu.ua/course/index.php?categoryid=124> - Освітній портал ЛНУ імені Тараса Шевченка – Digital Office